

DOI: <https://doi.org/10.31392/NZ-udu-166.2026.18>

УДК 378.147:811.111:[78.087.68+78.083.82]

Сідорова Ірина Сергіївна,

*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри вокально-хорової підготовки,
теорії та методики музичної освіти імені Віталія Газінського
Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського*
<https://orcid.org/0000-0002-9212-1701>
email: sidorovairuna1978@gmail.com

Стребкова Діана Володимирівна,

*Концертмейстер кафедри вокально-хорової підготовки,
теорії та методики музичної освіти імені Віталія Газінського
Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського*
<https://orcid.org/0000-0003-4602-4617>
email: dianastrebkova07@gmail.com

Науменко Ілона Володимирівна,

*Концертмейстер кафедри вокально-хорової підготовки,
теорії та методики музичної освіти імені Віталія Газінського
Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського*
<https://orcid.org/0000-0003-0817-0736>
email: ilonarimar2017@gmail.com

**МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ
МИСТЕЦЬКИХ ДИСЦИПЛІН ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ У ВИЩІЙ ШКОЛІ
(НА ПРИКЛАДІ «ХОРОЗНАВСТВА ТА ХОРОВОГО АРАНЖУВАННЯ»)**

У статті висвітлюється актуальна проблема модернізації професійної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва в умовах інтеграції до міжнародного освітнього простору. Метою дослідження є розкриття особливостей та переваг методики викладання фахових мистецьких дисциплін англійською мовою на прикладі профілюючого курсу «Хорознавство та хорове аранжування». Наголошується, що для подолання мовних та соціокультурних бар'єрів у професійній взаємодії з іноземними колегами заклади вищої освіти мають активно впроваджувати інноваційні моделі навчання, що поєднують фахову підготовку з іншомовною практикою.

Розроблено та теоретично обґрунтовано поетапну методику занурення здобувачів вищої мистецької освіти в іншомовне професійне середовище. Перший етап передбачає теоретичну підготовку, під час якої лекційний матеріал щодо історії хорового мистецтва, жанрів хорового виконавства та принципів аранжування викладається англійською мовою. Другий етап фокусується на поглибленій термінологічній роботі із застосуванням авторського двомовного глосарія. Це дозволяє студентам коректно оперувати ключовими поняттями, такими як хорова партитура, обробка, транскрипція, кавер-версія тощо, як українською, так і англійською мовами.

Третій етап базується на активному використанні аудіовізуального супроводу та сучасних музично-комп'ютерних технологій, зокрема нотного редактора MuseScore. Особлива увага приділяється встановленню англійської версії програми, що спонукає студентів до практичного засвоєння міжнародної музичної термінології у процесі набору нотного тексту,

редагування та створення власних хорових партитур і аранжувань.

Доведено, що запропонована методика викладання з використанням англomовного матеріалу та цифрових технологій суттєво активізує пізнавальну діяльність студентів. Такий підхід не лише формує комп'ютерну грамотність і розвиває креативне професійне мислення, а й розширює комунікаційну культуру майбутніх фахівців. Це гарантує підвищення їхньої конкурентоспроможності на ринку праці та забезпечує успішну самореалізацію в умовах міжнародного мистецького партнерства.

Ключові слова: вища школа, мистецька освіта, вчитель музичного мистецтва, хорознавство, хорове аранжування, англomовне викладання.

На сучасному етапі розвитку музичної освіти доцільним є дослідження таких аспектів, які б сприяли створенню умов формування цілісної творчої особистості, здатної до саморозвитку та самореалізації у суспільстві [14]. З огляду на це, пріоритетним завданням освітнього процесу в педагогічних університетах стає ефективна організація методичної підготовки студентів мистецьких спеціальностей. Провідну роль у цьому процесі відіграє курс «Хорознавство та хорове аранжування», який забезпечує фахову підготовку вчителя музичного мистецтва. Його результативність визначається поєднанням ґрунтовних теоретичних знань, практичного досвіду хормейстерської роботи, виконавською культурою, диригентською технікою та педагогічною майстерністю [12]. Саме ці складники професійно-педагогічної спрямованості є запорукою успішної професійної діяльності вчителя-музиканта. Разом з тим, необхідність подолання мовних і культурних перешкод у професійній взаємодії з іноземними колегами вимагає від ЗВО впровадження перспективних моделей навчання [16]. Це дозволить майбутнім фахівцям мистецької сфери бути конкурентоспроможними учасниками міжнародного партнерства.

Теоретико-методологічні засади та практичні аспекти професійного становлення вчителя мистецьких дисциплін у вищій школі висвітлено у працях О. Апраксіної, В. Газінського, К. Дабіжі, Н. Кравцової, В. Краснощокова, Т. Лозінської, А. Омельченко, А. Растригіної, В. Соколова, Ю. Тюліна, О. Щолокової та інших. Питання професійної підготовки майбутнього вчителя мистецтва у процесі вокально-хорової підготовки перебувають у центрі уваги широкого кола науковців, зокрема Т. Белінської, Л. Безбородової, А. Білозерської, М. Бонфельда, Н. Гродзенської, Л. Онофрійчук, В. Пастушенка та інших дослідників.

Актуальним напрямом наукових досліджень є потенціал інформаційно-комп'ютерних технологій [6; 11] та онлайн-ресурсів у контексті розробки інноваційних форм навчання в структурі сучасної музичної освіти [2; 7]. Особливий акцент у сучасних наукових розвідках робиться на обґрунтуванні значенні міжкультурної комунікації для формування іншомовної компетентності [1; 4] та педагогічних принципів формування англomовної міжкультурної комунікації майбутніх учителів музичного мистецтва [3].

Мета статті полягає у розкритті особливостей методики викладання мистецьких дисциплін англійською мовою у вищій школі на прикладі вивчення

курсу «Хорознавство та хорове аранжування».

З метою формування у здобувачів вищої освіти оперувати фаховою термінологією у своїй майбутній професійній діяльності та забезпечення конструктивної міжнародної взаємодії з учасниками освітнього процесу авторами запропоновано поетапну методику викладання «Хорознавства та хорового аранжування» для здобувачів мистецьких спеціальностей англійською мовою.

Практична реалізація методики здійснюється через занурення здобувачів в іншомовне середовище за допомогою:

1. Теоретичної підготовки, що ґрунтується на вивченні лекційного матеріалу з хорознавства та хорового аранжування англійською мовою.

2. Термінологічної роботи, що передбачає використання авторського двомовного термінологічного глосарія.

3. Аудіовізуального супроводу, який слугує основою проведення практичних занять із використанням українського та англійського відеоконтенту для поглибленого засвоєння тем.

Дисципліна «Хорознавство та хорове аранжування» вміщує два розділи: 1 розділ – Хорознавство, 2 розділ – Хорове аранжування. Вона є однією з профільюючих зі спеціальності «Музичне мистецтво» і доповнює цикл спеціальних вокально-хорових та суміжних дисциплін – «Диригування», «Хоровий клас», «Методика роботи з хором» (вокальним ансамблем), «Хорова література», «Гармонія», «Аналіз музичних творів», «Історія музики» та інші.

Отже, на I етапі методики варто здійснити переклад тексту навчального матеріалу за обома розділами дисципліни англійською мовою та презентувати здобувачам. Зміст теоретичного матеріалу у розділі «Хорознавство» англійською мовою можна запропонувати тезами. Наприклад, у темі «Історія розвитку хорового співу за кордоном» варто подати інформацію про становлення певного хорового чи вокально-симфонічного жанру, зазначивши століття, країну, авторів і надати йому коротку характеристику. Пропонуємо зазначити опис жанру англійською мовою у такій формі:

Development of choral and vocal-symphonic genres:

1. Genre: Oratorio

Period: 17th-18th century (Baroque era). Country: Italy (origin), Germany, England. Famous authors: George Frideric Handel, Johann Sebastian Bach. Characteristics: Large-scale musical work for orchestra, choir and soloists. Unlike opera, it is a purely concert genre without theatrical action, costumes and scenery. The plots are usually spiritual (biblical).

2. Genre: Mass (Mass / Missa)

Period: From the Renaissance to Classicism (15th-19th centuries). Country: Italy, Austria, France. Famous authors: Giovanni da Palestrina, W. A. Mozart, Ludwig van Beethoven. Characteristics: A choral work on the texts of the unchanging parts of the liturgy. Traditionally written in Latin and consisting of five main sections: Kyrie, Gloria, Credo, Sanctus, Agnus Dei.

У такий спосіб потрібно опрацювати теоретичний матеріал для всіх тем, зокрема «Історія розвитку вітчизняного хорового мистецтва», «Жанри хорового виконавства», «Хор як вокальна організація», «Елементи вокально-хорової техніки» та інших, передбачених у робочій програмі дисципліни.

Детальніше розглянемо методичні поради щодо вивчення теоретичного матеріалу з аранжування. Зазначимо, що оволодіння прийомами хорового перекладення з розділу «Хорове аранжування» можливе лише за умови засвоєння знань з основних профільюючих дисциплін спеціальності. На лекційних заняттях здобувачів необхідно ознайомити з основною метою хорового аранжування. Мета вивчення цього розділу – є навчити мистецтву перекладу хорового твору з одного виконавського складу на будь-який інший та створення хорових партитур для різних складів хору за допомогою комп'ютерних технологій. Студентам варто запропонувати формулювання мети англійською мовою, яке буде перекладатися, як «The main goal of the academic discipline is to teach students the art of interpreting a choral piece from one performing composition to any other and creating choral scores for various choir compositions using computer technology».

У цьому визначенні використано ключові терміни: Choral Arranging – хорове аранжування; Adapting / Rearranging – переклад (адаптація) твору; Vocal ensembles / Instrumentation – виконавські склади; Music notation software / Computer technologies – комп'ютерні технології (нотні редактори); Choral scores – хорові партитури.

Під час викладання потрібно наголосити на значенні дисципліни, яке полягає в тому, що у практичній роботі керівника хору інколи виникає потреба в перекладеннях творів. Це відбувається тоді, коли твір цікавий за змістом, але не може бути виконаний колективом в оригінальному, авторському варіанті. Тому в залежності від кількісного та якісного складу хорового колективу, його вокальних можливостей та технічної рухливості нерідко виникає потреба в певній переробці партитури.

В тексті лекцій здобувачам необхідно надати інформацію про вокально-технічні особливості хорових голосів, виконавські можливості найбільш розповсюджених типів і видів хорів, правила хорового аранжування.

На II етапі методики для кращого засвоєння начального матеріалу на заняттях студентів потрібно ознайомити з базовими поняттями та їхніми визначеннями українською мовою та англійською, які увійшли до авторського двомовного термінологічного глосарія (українською та англійською мовами).

Нижче наведено уривок із глосарію, що охоплює ключові терміни з курсів «Хорознавство та хорове аранжування», адаптований для двомовного використання, зазначені у таблиці на рисунку 1.

Зупинимось детальніше на терміні аранжування. У музичній практиці цей термін, як правило рівнозначний терміну переклад. Існують й інші поняття, близькі за значенням терміну аранжування: обробка, оркестровка, транскрипція, інструментування, кавер. Найширше застосування терміну обробка має щодо народних мелодій, хоча часто використовується і стосовно

класичних творів, що видозмінилися, зокрема, в сучасному естрадному стилі.

Термін українською мовою	The term is in English
Хорознавство – комплексна навчальна дисципліна, яка вивчає історію хорового мистецтва, типи та види хорів, склад хорових партій, елементи хорової звучності, засоби художньої виразності, репетиційний процес, організаційні питання.	Choral studies is a comprehensive academic discipline that studies the history of choral art, types and types of choirs, the composition of choral parts, elements of choral sonority, means of artistic expression, the rehearsal process, and organizational issues.
Хор – це колектив співаків, організований для спільного виконання хорового твору, характерною ознакою якого є наявність усіх елементів хорової звучності, основна мета якого є ідейно-естетичне виховання народних мас.	A choir is a collective of singers organized for the joint performance of a choral work, a characteristic feature of which is the presence of all elements of choral sonority, the main goal of which is the ideological and aesthetic education of the masses.
Хорова партитура – запис хорових партій на одному нотному стані або кожної партії на окремому нотному стані, одна над іншою, що дозволяє бачити одночасно співвідношення усіх хорових партій, з'єднаних між собою квадратною аколоадою.	Choral score – a recording of choral parts on one treble staff or each part on a separate treble staff, one above the other, which allows you to see simultaneously the relationship of all choral parts, connected together by a square accolade
Хорова партія – група однорідних голосів в хорі, які в унісон виконують свою мелодію – частину хорового твору	A choral part is a group of homogeneous voices in a choir that perform their melody – their part of the choral work – in unison
Аранжування – (від французького arranger – упорядковувати) зазвичай, називають перекладення оригіналу твору для іншого складу виконавців.	Arrangement – (from the French arranger – to arrange) is usually called the translation of an original work for a different group of performers.
Хорове аранжування – перекладення оригіналу хорового твору для іншого складу виконавців	Choral arrangement – the reworking of an original choral work for a different line-up of performers.
Обробка – видозмінювання музичного твору шляхом гармонізації, аранжування або транскрипції.	Processing – modification of a musical work by means of harmonization, arrangement or transcription.
Оркестровка – перекладення будь-якого музичного твору для оркестру або ансамблю певного типу і складу	Orchestration is the interpretation of any piece of music for an orchestra or ensemble of a certain type and composition
Транскрипція (лат. transcriptio – переписування) – довільна обробка музичного твору у віртуозному стилі.	Transcription (lat. transcriptio – rewriting) is arbitrary processing of a musical work in a virtuoso style
Кавер – опрацювання, аранжування, «переспів» всесвітньо відомих хітів, що з часом втратили актуальність і популярність.	Cover – elaboration, arrangement, «re-singing” of world-famous hits that have lost their relevance and popularity over time.

Рис. 1. Уривок із авторського двомовного термінологічного глосарію з «Хорознавства та хорового аранжування» (українською та англійською мовами)

З англійської *cover version* – нове виконання, іноді в оригінальній переробці, музикантом чи колективом раніше відомої авторської музичної композиції, шлягеру тощо. Виконання кавер-версії може повністю імітувати оригінал або радикально відрізнятись від нього [8].

Щоб розуміти різницю у зазначених термінах, здобувачів також потрібно ознайомити із їхніми визначеннями, використовуючи словник.

Сьогодні досить часто можна почути обробки та кавери всесвітньовідомих хітів, українських народних пісень та пісень сучасних виконавців на військову тематику у виконанні шкільних та навчальних хорових колективів, що вказує на актуальність вивчення зазначеної дисципліни. Робота керівника хору інколи потребує пошукової діяльності в перекладенні творів, в певній переробці партитури. В залежності від кількісного та якісного складу творчого колективу, його вокально-технічних можливостей хормейстери власними зусиллями створюють різноманітні обробки пісень для своїх хорів.

До прикладу, мішана хорова капела Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського має у своєму репертуарі такі твори в хорових обробках: українська народна пісня в обробці Христини Панкевич «Кучерява Катерина»; спірічуел «Go Down Moses», аранжування для фортепіано і саксофона здійснила Ілони Науменко (концертмейстер), переклад для хору Руфіни Добровольської (керівник капели) та Анни Білозерської (хормейстер); «Козацькому роду» музика сучасної виконавиці Jerry Neil, переклад для хору Руфіни Добровольської та Ганни Білозерської та інші.

Особливе місце в репертуарі колективу посідає спірічуел «Go Down Moses». Загалом, завдяки самобутній фактурі та складній ритмічній структурі цей жанр став надзвичайно цікавим і цінним матеріалом для хорового аранжування. Спірічуел відноситься до жанру духовних пісень афроамериканців, що поєднує традиції цього народу і європейські гімни. Характерна для спірічуелсів форма, де соліст вигукує фразу, а хор відповідає. Ще однією характерною рисою є зміщення акценту з сильної долі на слабку, тобто використання синкопи. Особливого емоційного забарвлення у такому творі додають навмисне знижені інколи III, V чи VII ступені звукоряду. В нотних редакторах уваги вимагає правильне групування тривалостей (*beaming*) для передачі джазового відчуття (*swing feel*). В класичному виконанні використовуються для багатоголосного складу, що й послугувало гарним матеріалом для хорового перекладення. Знання всіх зазначених особливостей сприяло якісній обробці пісні та успішному її виконанню.

Особливу увагу у використанні англійського матеріалу у процесі вивчення навчальної дисципліни «Хорознавство та хорове аранжування» приділено темам вивчення музично-комп'ютерних технологій для розділу з

аранжування. Адже сучасний здобувач вищої освіти, у майбутньому вчитель музичного мистецтва має знати як застосовувати комп'ютерні технології, які особливо стрімко розвиваються в наш час, та вміти використовувати на практиці низку комп'ютерних програм, серед яких Windows Media player, Sibelius, Finale, MuseScore, Sound Forge та інші [10]. У написанні хорових партитур та створенні хорових аранжувань, доцільним, на нашу думку, є використання нотних редакторів.

Таким чином, III етапом методики є вивчення та використання нотних редакторів для написання хорових партій, хорових партитур та створення хорових аранжувань, зокрема навчання роботи з музичною комп'ютерною програмою MuseScore. На першому практичному занятті потрібно пристосуватися до нових умов діяльності й усвідомлення цілей і завдань навчання; завантажити і налаштувати програму MuseScore на комп'ютер за допомогою відео уроку, засвоїти процес створення нової партитури та особливості редагування нотного та буквеного тексту [15].

На початку роботи здобувачам потрібно запропонувати перегляд відеоуроку українською мовою для кращого розуміння особливостей використання зазначеної програми, оперування ключовими поняттями й, у подальшому, порівняння та аналіз інформації англійською мовою [5].

Наступним кроком є ознайомлення з офіційним веб-сайтом MuseScore та перегляд відеоуроку англійською мовою [9]. Для того щоб правильно встановити та використовувати цю програму, усі налаштування рекомендується проводити мовою оригіналу. Разом з тим, усі застосунки позначаються також англійською мовою. Тому, дуже важливо для успішної роботи у цьому додатку усі налаштування здійснити англійською мовою, адже операційна система як і її розрядність автоматично розпізнається цим веб-сайтом [13].

Початок роботи в MuseScore також варто розпочати з використання основних вокально-хорових понять англійською мовою: вибір розміру, тональності, введення нот різними способами (за допомогою миші чи клавіатури), виставлення пауз, переміщення нот на октаву вгору чи вниз, робота зі штрихами, нюансами та текстом, тобто зі всіма засобами музичної виразності, для грамотного й досконалого написання хорової партитури.

Другий крок потрібно спрямувати на активне засвоєння інноваційної діяльності, де поряд із традиційними методами відбувалося оволодіння практичним досвідом роботи з програмами: набору нотного тексту «MuseScore», системи оптичного розпізнавання знаків «ABBY Fine Reader» і текстовим процесором «Word» [2]. Це уможливить роботу з партитурами для різних складів, аранжувати твір у реальному часі, редагувати, копіювати, переміщувати частини, озвучувати партитури, прослуховувати кожний голос окремо або декілька голосів у будь-якій комбінації, усіх партій разом, а також використовувати різноманітні тембри, застосовувати електронні ефекти та інші сучасні технічні засоби передачі звуку та відтворення набраного нотного тексту будь-якої складності, доступної для

виконання.

Третій крок полягає в цілеспрямованому забезпеченні орієнтації виконавської діяльності, власне створення хороших аранжувань, верстки та підготовки нот до друку. У процесі встановлення програми MuseScore та роботи з нотним редактором здобувачі можуть ознайомитися з низкою базових понять англійською мовою: музично-комп'ютерні технології – music and computer technologies; нотний редактор – sheet music editor; засоби музичної виразності – means of musical expression та інші.

Робота з цією програмою забезпечить знання музичних процесів без необхідності його спеціального вивчення та широкий спектр можливостей для використання в повсякденному навчанні за допомогою ІКТ [11, с. 101].

Висновки і пропозиції. Практика доводить, що застосування англійськомовного матеріалу у контексті вивчення курсу «Хорове аранжування»: створює багато можливостей для ефективного навчання; активізує навчально-пізнавальну діяльність; сприяє вдосконаленню англійськомовних навичок; дозволяє самореалізувати креативність професійного мислення на зразках європейської музичної освіти; розвиває музичну, загальну, комунікаційну культуру та розширює її кордони; сприяє вивченню європейського досвіду у соціокультурній сфері; формує комп'ютерну грамотність; надає можливість самореалізації творчого потенціалу при виконанні творчих завдань, використовуючи європейський досвід, тим самим удосконалюючи якість засвоєння навчального матеріалу. Подальші наукові розвідки варто спрямувати на інтеграцію фахових знань з різних видів мистецтва з вивченням англійської мови, що сприятиме розвитку професійної компетентності, поліартистичних навичок та адаптує студентів до міжнародного мистецького середовища.

Використана література:

1. Аракін В. Д. Підручник практичного курсу іноземної мови. Київ : Люкс, 2018. 156 с.
2. Білозерська Г., Добровольська Р., Кравцова Н., Сідорова І. Музичні комп'ютерні технології та інтерактивні системи навчання в професійній підготовці майбутнього вчителя мистецтва. Мистецтво в культурі сучасності: теорія та практика навчання, Eduarts 2025, No. 6. С. 60-68. DOI : [https://doi.org/10.31652/3041-1017-2025\(5-2\)-24](https://doi.org/10.31652/3041-1017-2025(5-2)-24).
3. Брежнева С. Б. Педагогічні принципи формування англійськомовної міжкультурної комунікації у майбутніх учителів музичного мистецтва. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 5: Педагогічні науки: реалії та перспективи* : зб. наук. праць. Київ : Видавничий дім «Гельветика», 2021. Вип. 82. С. 18-22.
4. Брежнева С. Б., Терещенко С. В. Значення міжкультурної комунікації для формування іншомовної компетентності майбутнього вчителя. The 8th International scientific and practical conference “Fundamental and applied research in the modern world” (March 17-19, 2021). BoScience Publisher, Boston, USA. 2021. С. 296-304.
5. Відеоурок налаштування MuseScore. URL : <https://www.youtube.com/watch?v=a-Mlm79sQZ4&list=PLxZiORLpIhnhG8o3P84W4SQzspmYdkb4i&pp=iAQB>
6. Гуревич Р. С. Інформаційно-комунікаційні технології в професійній освіті майбутніх фахівців. Львів : ЛДУБЖД, 2015. 380 с.
7. Іванов О. К, Іванова В. Л. Інформаційно-комп'ютерні технології в структурі сучасної музичної освіти. *Науковий вісник МНУ імені В. О. Сухомлинського*, 2019. № 1 (64). С. 99-103.

8. Кушнір К. В., Сідорова І. С. *Хорознавство та хорове аранжування : навчально-методичний посібник*. Вінниця : Твори, 2021. 191 с.
9. Офіційний сайт MuseScore. URL : <https://musescore.org/en>
10. Пастушенко Л. А. Педагогічна технологія розвитку професійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва у вищих мистецьких навчальних закладах : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Рівне, 2017. 244 с.
11. Сідорова Ірина. Сучасні інноваційні технології у вокально-хоровій підготовці здобувачів музично-педагогічної освіти. Матеріали науково-педагогічного підвищення кваліфікації «Інноваційна педагогіка XXI століття: нові компетентності викладача закладу вищої освіти»: Збірник тез. Вінниця : ВДПУ, 2024. С. 100-104. URL : <https://library.vspu.net/items/1cd0007e-8d30-4806-98bc-33419f3e4998>
12. Сідорова І. С. Курс «Хорознавство» в умовах підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до професійної діяльності. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. 2020. Vol. 29, С. 190-196. DOI : <https://doi.org/10.24919/2308-4863.5/29.209733>
13. Стребкова Д. В., Сідорова І. С., Науменко І. В. Реалізація інноваційних технологій професійної підготовки майбутніх учителів у галузі мистецької освіти. Формування професіоналізму фахівця в мистецькій та технологічній освіті: теорія, досвід, проблем. Збірник наукових праць. Вінниця : ТОВ «Меркьюрі-Поділля», 2021. Вип. 1. С. 22-27. URL : <https://library.vspu.net/jspui/handle/123456789/10912>
14. Dumchak I., Kachmar O., Mochalova N., Oleksandrenko K., Sidorova I. Socio-cultural factors influencing students' learning experience: a crosscultural study. *Revista Eduweb*, 18(3), 2024. P. 264-275. URL : <https://www.revistaeduweb.org/index.php/eduweb/article/view/651>
15. Handbook Musescore. Released under Creative Commons Attribution-ShareAlike, 2017. 23 p.
16. Skoryk T., Dorohan I., Demchuk K., Sidorova I., Strebkova D. International exchanges and cooperation in art education in Ukraine: challenges and opportunities. *Multidisciplinary Reviews*, 6: 2023 spe 001. 2024. URL : <https://malque.pub/ojs/index.php/mr/article/view/1768>.

References:

1. Arakin V. D. (2018). *Pidruchnyk praktychnoho kursu inozemnoi movy* [Textbook of a practical course of a foreign language]. Kyiv : Liuks. 156 s. [in Ukrainian].
2. Biloziarska H., Dobrovolska R., Kravtsova N., Sidorova I. (2025). Muzychni kompiuterni tekhnologii ta interaktyvni systemy navchannia v profesiinii pidhotovtsi maibutnoho vchytelia mystetstva [Musical computer technologies and interactive learning systems in the professional training of future art teachers]. *Mystetstvo v kulturi suchasnosti: teoriia ta praktyka navchannia*, Eduarts 2025, No. 6. S. 60-68. DOI : [https://doi.org/10.31652/3041-1017-2025\(5-2\)-24](https://doi.org/10.31652/3041-1017-2025(5-2)-24). [in Ukrainian].
3. Brezhnieva S. B. (2021). Pedahohichni pryntsyipy formuvannia anhlomovnoi mizhkulturnoi komunikatsii u maibutnikh uchyteliv muzychnoho mystetstva [Pedagogical principles of forming English-language intercultural communication in future teachers of musical art]. *Naukovyi chasopys Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni M. P. Drahomanova. Seriiia 5: Pedahohichni nauky: realii ta perspektyvy*, V. 82. Kyiv : Helvetyka. S. 18-22 [in Ukrainian].
4. Brezhnieva S. B., Tereshchenko S. V. (2021). Znachennia mizhkulturnoi komunikatsii dlia formuvannia inshomovnoi kompetentnosti maibutnoho vchytelia [The significance of intercultural communication for the formation of foreign language competence of the future teacher]. *The 8th International scientific and practical conference "Fundamental and applied research in the modern world"*. Boston : BoScience Publisher, USA. S. 296-304 [in Ukrainian].
5. Videourok nalashtuvannia MuseScore [Video tutorial for MuseScore setup]. URL : <https://www.youtube.com/watch?v=a-Mlm79sQZ4&list=PLxZiORLpIhnhG8o3P84W4SQzspmYdkb4i&pp=iAQB> [in Ukrainian].
6. Hurevych R. S. (2015). *Informatsiino-komunikatsiini tekhnologii v profesiinii osviti maibutnikh fakhivtsiv* [Information and communication technologies in the professional education of future specialists]. Lviv : LDUBZHD. 380 s. [in Ukrainian].
7. Ivanov O. K., Ivanova V. L. (2019). *Informatsiino-kompiuterni tekhnologii v strukturi suchasnoi muzychnoi osvity* [Information and computer technologies in the structure of modern music education]. *Naukovyi visnyk MNU imeni V. O. Sukhomlynskoho*, 1(64). S. 99-103 [in Ukrainian].

8. Kushnir K. V., Sidorova I. S. (2021). Khoroznavstvo ta khorove aranzhuvannia: navchalno-metodychnyi posibnyk [Choral studies and choral arrangement: a study guide]. Vinnytsia : Tvory. 191 s. [in Ukrainian].
9. Ofitsiyni sait MuseScore [Official MuseScore website]. URL : <https://musescore.org/en> [in Ukrainian].
10. Pastushenko L. A. (2017). Pedahohichna tekhnolohiia rozvytku profesiinoi kompetentnosti maibutnikh uchyteliv muzychnoho mystetstva u vyshchykh mystettskykh navchalnykh zakladakh [Pedagogical technology for developing professional competence of future music teachers in higher art educational institutions] : dys. ... kand. ped. nauk : 13.00.04. Rivne. 244 s. [in Ukrainian].
11. Sidorova Iryna (2024). Suchasni innovatsiini tekhnolohii u vokalno-khorovii pidhotovtsi zdobuvachiv muzychno-pedahohichnoi osvity [Modern innovative technologies in vocal and choral training of music education students]. In: Innovative Pedagogy of the 21st Century, Vinnytsia : VDPU. S. 100-104. URL : <https://library.vspu.net/items/1cd0007e-8d30-4806-98bc-33419f3e4998> [in Ukrainian].
12. Sidorova I. S. (2020). Kurs «Khoroznavstvo» v umovakh pidhotovky maibutnikh uchyteliv muzychnoho mystetstva do profesiinoi diialnosti [The course «Choral Studies" in the context of preparing future music teachers for professional activity]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk*, Vol. 29. S. 190-196. DOI : <https://doi.org/10.24919/2308-4863.5/29.209733> [in Ukrainian].
13. Strebkova D. V., Sidorova I. S., Naumenko I. V. (2021). Realizatsiia innovatsiinykh tekhnolohii profesiinoi pidhotovky maibutnikh uchyteliv u haluzi mystetstskoi osvity [Implementation of innovative technologies for professional training of future teachers in the field of art education]. *Formuvannia profesionalizmu fakhivtsia v mystetstcii ta tekhnolohichnii osviti*. V. 1, Vinnytsia : Merkuri-Podillia. S. 22-27 [in Ukrainian].
14. Dumchak I., Kachmar O., Mochalova N., Oleksandrenko K., Sidorova I. (2024). Socio-cultural factors influencing students' learning experience: a crosscultural study. *Revista Eduweb*, 18(3). P. 264-275. URL : <https://www.revistaeduweb.org/index.php/eduweb/article/view/651> [in English].
15. Handbook MuseScore (2017). Released under Creative Commons Attribution-ShareAlike. 23 p. [in English].
16. Skoryk T., Dorohan I., Demchyk K., Sidorova I., Strebkova D. (2024). International exchanges and cooperation in art education in Ukraine: challenges and opportunities. *Multidisciplinary Reviews*, 6: 2023 spe 001. <https://malque.pub/ojs/index.php/mr/article/view/1768> [in English].

I. Sidorova, D. Strebkova, I. Naumenko. Methodological aspects of teaching arts disciplines in a foreign language in higher education (a case study of “choral studies and choral arranging”).

The article highlights the current problem of modernization of professional training of future teachers of musical art in the context of integration into the international educational space. The purpose of the study is to reveal the features and advantages of the methodology of teaching professional artistic disciplines in English using the example of the profiling course “Chorology and Choral Arrangement”. It is emphasized that in order to overcome language and socio-cultural barriers in professional interaction with foreign colleagues, higher education institutions should actively implement innovative learning models that combine professional training with foreign language practice.

A phased methodology for immersing applicants for higher artistic education in a foreign language professional environment has been developed and theoretically substantiated. The first stage involves theoretical training, during which lecture material on the history of choral art, genres of choral performance and principles of arrangement is taught in English. The second stage focuses on in-depth terminological work using the author's bilingual glossary. This allows students to correctly operate with key concepts, such as choral score, arrangement, transcription, cover version, etc., in both Ukrainian and English.

The third stage is based on the active use of audiovisual accompaniment and modern music and computer technologies, in particular the MuseScore music editor. Special attention is paid to installing the English-language version of the program, which encourages students to practically master international musical terminology in the process of typing musical text, editing and creating their own choral scores and arrangements.

It is proven that the proposed teaching methodology using English-language material and digital technologies significantly activates the cognitive activity of students. This approach not only forms computer literacy and develops creative professional thinking, but also expands the communication

culture of future specialists. This guarantees an increase in their competitiveness in the labor market and ensures successful self-realization in the context of international artistic partnership.

Keywords: *higher education, arts education, music teacher, choral studies, choral arranging, English-medium instruction.*

Дата першого надходження рукопису до видання: 01.02.2026

Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 05.03.2026

Дата публікації: 19.03.2026